

Overweging 11 juli 2021

EERSTE LEZING: Uit de profeet Amos 7,12-15

Dan zegt Amasja tegen Amos: "Ziener, verdwijn!
Ga naar het land van Juda en verdien daar je brood.
Ga daar maar profeteren. Hier in Betel mag je niet
langer profeteren. Want dit is het heiligdom
van de koning, de tempel van het koninkrijk."
Maar Amos antwoordde Amasja: "Ik ben helemaal
geen profeet. En ook geen profetenleerling.
Nee veefokker en vijgenteler was ik. Maar de
Heer heeft mij van achter mijn schapen vandaan
gehaald en zei tot mij: 'Ga naar mijn volk Israël en profeteer daar'."

TWEEDE LEZING VOLGENS HET EVANG. VAN MC. 6,7-13

Dan roept hij de twaalf bij zich en begon hen uit te
zenden, twee aan twee. Nadat hij hun gezag had
gegeven over de onreine geesten. Hij droeg
hun op niets mee te nemen voor onderweg, behalve
alleen een stok. Geen brood, geen reiszak,
geen kopergeld in de gordel. "Wel moogt ge sandalen
onderbinden, maar trekt geen twee onderhemden aan."
Ook zei hij tegen hen: "Als jullie ergens onderdak
krijgen, blijf daar tot jullie verder reizen. Maar als
jullie ergens niet welkom zijn en de mensen niet
naar jullie willen luisteren, gaat daar dan weg
en schudt het stof van uw voeten. Ten teken
dat je niets meer met hen te maken wilt hebben."
Toen gingen zij op weg en riepen de mensen
op om tot inkeer te komen. Ook demonen
dreven zij veel uit. En ze zalfden veel zieken met
olie en genazen hen.

OVERWEGING

Zo'n 30 jaar geleden volgde ik bij Dolf Coppes een opleiding. Aan het einde van het eerste jaar wenste hij ons een goeie vakantie toe en zei: "Ik moet ineens denken aan de rector van onze priesteropleiding. Aan het moment dat hij ons een fijne vakantie toewenste. Hij wilde ons nog een stichtelijk woordje meegeven. "Jongens, het woord vakantie komt van het Latijnse werkwoord 'vacare'. Dat betekent: 'leeg zijn'. Er kan een plek in een bestuur vacant(leeg) zijn. Als de paus overlijdt, dan is er een 'sede vacante'. Dan is de H. Stoel leeg. 'Vacare' kan ook betekenen: Helemaal openstaan. Helemaal leeg zijn om je te laten vullen. Je helemaal overgeven aan wat je ziet, hoort, proeft, ruikt of voelt. Als je zo openstaat, zie je iets heel bijzonders aan de dingen. Opeens zie je de schoonheid van een bloem. De intense vrolijkheid van een spelend kind. Je voelt de saamhorigheid van een groep mensen waarmee je optrekt(Niet alleen schoonheid!!: Gerda van 91:film over vluchtelingen: Ik werd er beroerd van. De rijkdom hier en mensen die daar verzuipen. Het is niet eerlijk 2x)) Als je zo openstaat voor de diepere dimensie van alles wat je tegenkomt...Ja dan maak je het woord vakantie helemaal waar. Eigenlijk kun je dan ook pas openstaan voor God in alles. Je openen voor God die in alles diep verscholen is. Dat is de tijd van 'vacare Deo'. Verwachtingsvol openstaan voor God die jou wil aanraken.' "Deze toespraak", zei Dolf, "is mij altijd bijgebleven. De God van de vakantie is ongemeen boeiend, als er sprake was van die aanraking. Het dagelijkse leven van arbeid, plicht en zorg bemoeilijkt dit. Daarom is het goed een tijd vrij te zijn van studie en arbeid. Vrij van moeten, hectiek en de dwangmatige prestatiebehoefte. Korter of langer weg uit je dagelijkse omgeving."

Een paar jaar geleden was Jos Solberg hier in de Andreas met een expositie en een lezing. Er hingen schilderijen en teksten aan de muur over zijn camino. Ik ben nog eens zijn artikel gaan lezen. Dit maakte mij nog duidelijker wat vakantie is in de zin van 'vacare'. Ik laat hem even aan het woord: "Pelgrimeren is onthechten, afstand nemen, leeg worden. Alles wat tot dan toe je identiteit bepaalde, telt niet meer. Je kring van mensen om je heen, je werk, je opleiding, je comfort. Zo ongeveer alles laat je achter je. Wat je meeneemt, ben jezelf. Ook al weet je nog niet wat dat betekent. Het is onderweg zijn. Alleen meesjouwen wat je echt nodig hebt. De natuur, het ongewisse, het alleen zijn, los van het vertrouwde: prachtige ingrediënten voor een diepgaande ervaring. Een uitstekende manier om tijd te nemen voor wat er echt toe doet. Er ontstaat rust en ruimte en tijd voor wat zich aandient. Je gaat aandachtig waarnemen. Het leven neemt in complexiteit af en je krijgt weer oog voor je omgeving. Er ontstaat meer ruimte voor reflectie. Je komt toe aan vragen waar je gewoonlijk aan voorbij leeft. Vertragen is niet de drukte, de herrie en de verstrooiing opzoeken om jezelf te ontlopen. Maar doelbewust het alleen zijn te gebruiken om te ontdekken wie jij werkelijk bent en wat er in jouw hart leeft."

Dan nu de lezingen. Allereerst Amos: God roept hem en hij verlaat zijn vertrouwde woonplaats Tekoa, dichtbij Bethlehem. Tekoa ligt in Juda. Het koninkrijk van David was ooit uiteengevallen in twee landen: Israël en Juda. Amos leefde in de tijd van koning Jerobeam, zo rond 750 v. Chr. Hij trekt naar het bedevaartsoord Betel dat in Israël ligt. Zijn boerderij achterlatend. Hij was schapenfokker en vijgenteler. Los van zijn werk, los van zijn omgeving. Helemaal leeg om zich te laten vullen voor wat hij tegenkomt: Onrecht, armoede, grote bezitsverschillen. Het komt diep bij hem binnen.

Hij gruwelt van wat hij ziet. Hij ergert zich aan de schijnheiligheid van de pelgrims die naar Betel op bedevaart kwamen. Hij neemt geen blad voor de mond: "Jullie vertrappen de zwakken. Jullie ontnemen de armen hun rechten. Ik heb een afkeer van jullie religieuze feesten. Jullie vieringen verdraag ik niet langer. Ik schep geen behagen in die brand -en graanoffers van jullie. Die vetgemeste beesten van jullie vredeoffers keur ik geen blik waardig. Bespaar me aub het geluid van jullie vrome liederen. De klanken van jullie harpen wil ik niet meer horen. Laat liever het recht stromen als water en de gerechtigheid als een altijd voortvloeiende beek." Zo sprak hij namens God.

Tot slot Jezus: Hij stuurt zijn leerlingen twee aan twee weg uit hun vertrouwde omgeving. Alleen een stok mogen ze meenemen. Is dit om de wilde honden van je af te slaan? Zo las ik ooit ergens. Dus geen brood, geen geld, geen reiszak mee. Zelfs geen extra ondergoed. Niet wetend waar je slaapt. Ze zullen dus moeten schooieren. Franciscus liet zijn volgelingen ook bedelen. "Zodat je dieper beseft, dat je het leven ontvangt. Dat alles je geschonken wordt: je lichaam, je gezondheid, je naasten, het fruit, het water. Zodat je dieper beseft dat niets je toebehoort." Zou dit ook Jezus intentie zijn? 'Vacare' is leeg worden, afstand nemen, onthechten om helemaal open te staan. Om te ontdekken wat er werkelijk toe doet. In dit geval: Mensen die ziek zijn oliën en genezen. Oog hebben voor wat er allemaal spookt in het binnenste van mensen. De machten die mensen knechten helpen breken. De leerlingen leerden religieus te luisteren, zoals de rabbijn Jonatan Sachs het noemt. Daarvoor hoef je geen bijzonder mens te zijn. Je hoeft alleen maar te luisteren naar mensen die ziek, eenzaam, thuisloos, verwaarloosd, onderdruk en buitengesloten zijn. Naar mensen die niet gehoord worden." En dat is wat Jezus zijn discipelen voorleefde.

Amen.